

Ako sme k múzeu prišli

V auguste 2021 uplynie presne päť rokov od doby, keď bolo pre verejnosť v Turzovke otvorené tunajšie Mestské múzeum Karola Točíka. Hoci oficiálne, alebo ak chcete de iure sa tak stalo ešte rok predtým schválením štatútu mestským zastupiteľstvom.

De facto sa jeho činnosť začala až v roku 2016. Cesta k jeho otvoreniu bola dlhá, neraz trnistá, ale napokon sa tento významný a dôležitý krok v poznávaní a uchovávaní vlastnej minulosti učinil. Múzeum, aj keď s rôznymi problémami, funguje a pevne veríme, že napriek, pre kultúru nepriaznivej dobe, tomu tak bude i naďalej.

Obr. 1 Kde vlastne začať? Na úvod by bolo azda hodno spomenúť jednu staršiu zaujímavosť, ktorej naplnenie sa v podstate zhmotnilo otvorením múzea. Nedlho po skončení druhej svetovej vojny sa Turzovčania odhodlali na zasadnutie Miestneho národného výboru (MNV) 3. 2. 1946 zaslať predsedníctvu Slovenskej národnej rady (SNR) vlastné Memorandum. V ňom popísali pálčivé problémy tunajšieho života i návrhy na ich riešenie. Za jednu z dôležitých skutočností pre rozvoj obce považovali kultúru a zaviazali sa postaviť kultúrny dom, kde by boli vyhradené miestnosti, slúžiace „na rôzne kultúrne ciele (prednášky, čítareň, obecná knižnica, sál pre divadlá, kino a pod.“ Na tomto nič nezmenil ani „vítaný február“, naopak. Zo spoločnej porady občanov 13. júna 1948 vzišla Rezolúcia, kde sa konštatuje, že jednou z najbolestnejších kapitol je kultúrne zanedbanie tohto kraja. Prioritou bolo postaviť kultúrny dom. V plánoch malo byť pamätané na priestory pre rôzne zložky verejného života: divadelná sála, kino, knižnica, spoločenská miestnosť pre zasadania spolkov, ale aj poradňa pre matky, Čs. červeného kríža, oddelenie pre infekčné choroby (aké prezieravé v optike dnešných dní) a „múzeum s úradovňou, v ktorom by boli uschovávané a prístupné verejnosti všetky historické, národopisné, kultúrne a vôbec pamiatky a predmety týkajúce sa tunajšieho kraja a ľudu.“

Od dokumentu k realizácii výstavby kultúrneho domu prešlo takmer desaťročie, ale ani v dokončenom kultúrnom dome sa napokon pre múzeum priestory nenašli. K určitým činnostiam súvisiacich s vyhľadávaním materiálov o dejinách obce prišlo v polovici 60. rokov, keď sa obec snažila o priznanie štatútu mesta. V januári 1968 bola inštalovaná výstavka pod názvom „Stará Turzovka.“ O ďalšie desaťročie v kultúrnom dome sprístupnili pamätnú izbu spisovateľa Rudolfa Jašíka. To boli asi najvýraznejšie pokusy o múzejné zachytenie aspoň určitej časti minulosti mesta. Čas plynul a na zámer z roku 1948 si spomenul asi len málokto. Azda len niektorí pracovníci Kultúrneho a spoločenského strediska (KaSS) snívajú ... Najhoršie však bolo, že s rozvojom novej výstavby ubúdalo starých, pôvodných budov či dreve-

níc a my sme nenávratne prichádzali o množstvo hodnotných artefaktov.

Nový impulz nastal po prevrate v roku 1989 a stabilizácii politických pomerov. V 90. rokoch sa začalo úsilie o vydanie reprezentatívnej monografickej práce o Turzovke. Počas príprav sa podarilo sústrediť a zmapovať množstvo materiálu, ktorý by raz mohol byť využitý aj pri činnosti múzea. Zhromažďovala ich Nadácia 400 rokov Turzovky a neskôr jej nástupca Spolok priateľov Turzovky (SPT). Medzi jeho hlavnými úlohami z výročnej schôdze 14. 8. 2010 bolo aj „bezodkladne vyvolať príslušné jednania o vypracovaní projektu zriadenia Mestského múzea v Turzovke ... a účinne spolupracovať s orgánmi mesta na jeho zriadení v termíne do V. svetového stretnutia Turzovčanov (SST)“. Ďalšia z hlavných úloh znela: „organizačne pracovať na zhromažďovaní exponátov a materiálov pre stálu expozíciu a depozit Mestského múzea v Turzovke...“ Kontúry múzea sa začali rysovať. V súlade s uvedenými úlohami sa v závere januára 2011

konalo pracovné stretnutie vedenia mesta so zástupcami občianskych združení SPT a Terra Kisucensis, kde boli prerokované možnosti zriadenia takejto organizácie. Následne bol vypracovaný postup a jeho záverečným bodom bolo otvorenie mestského múzea k termínu V. SST v auguste 2014. Zámer podporilo aj hlasovanie poslancov mestského zastupiteľstva na jeho zasadnutí 2. marca 2011 a zriadenie múzea sa dostalo aj na program rokovania Komisie mládeže, vzdelávania, športu a kultúry (MVŠaK). Zdalo sa, že všetko do seba postupne zapadá, navyše od 1. júla 2012 bola spustená prvá etapa zberu predmetov do budúceho múzea. Výzva bola publikovaná v spolkovom informátore SPT informuje 4. júla v čísle 7. V prvej etape išlo o zber menších a dvojrozmerných predmetov (dokumenty, fotografie, pohľadnice atď.). V tomto informátore boli priebežne zverejňovaní darcovia aj ich dary múzeu. Slubný štart ale postupne uviazol na najväčšom probléme: priestory, kde by malo múzeum

sídlieť. Spočiatku sa uvádzali 3 – 4 varianty, ktoré však jeden po druhom vypadávali, a tak výročná schôdza SPT uložila 17. augusta 2013 výkonnému výboru „zintenzívniť rokovania s orgánmi samosprávy pri realizácii projektu Mestského múzea s cieľom získania samostatných priestorov na stálu expozíciu.“ Čas plynul a postupne bolo zúčastneným stranám čoraz viac jasné, že stanovený cieľ, otvoríť múzeum pri príležitosti V. SST, sa pomaly ale isto rozplýva.

Aspoň čiastočným zadostučiním bola záchrana a zreštaurovanie historického zvonu z roku 1614, ktorý do prvého dreveného kostola daroval zemepán a zakladateľ Turzovky Juraj Turzo. Vynovený zvon bol verejnosti predstavený po 400 rokoch od svojho vzniku v piatok 15. augusta 2014. Na základe zmluvy, ktorú uzatvorili Farský úrad v Turzovke so združeniami Terra Kisucensis, SPT a mestom Turzovka sa so zvonom počítalo ako z jedným z najzaujímavejších exponátov budúceho múzea.

(pokračovanie)

BLAHOŽELÁME

V mesiaci júl oslávila polokružne narodeniny členka Spolku

Lubica Suhradová,
Turzovka

Želáme jej všetko najlepšie, najmä pevné zdravie a v ďalších rokoch života veľa šťastia, úspechov a rodinnej pohody.

POZVÁNKY

Výkonný výbor SPT v zmysle stanov zvoláva výročnú členskú schôdzu (VČS) v sobotu 14. augusta 2021 o 16. 00 v kinosále KD R. Jašíka. Všetci pozvaní majú povinnosť zaslať na našu adresu (poštou alebo elektronicky) do 6. augusta 2019 návratku, ktorá im bola doručená spolu s Informačným bulletinom začiatkom júla. Prezentácia účastníkov sa uskutoční v sobotu 14. augusta od 15.00 hod. Zároveň upozorňujeme, že VČS a zvolanie svetového stretnutia sa uskutočnia len v prípade priaznivej epidemiologickej situácie. Preto odporúčame sledovať spolkovú webstránku, kde budú zverejnené aktuálne informácie.

SPT pozýva záujemcov na prezentáciu publikácie Pavla Hrtusa Jurinu Jar na grapách, ktorá sa uskutoční v piatok 13. augusta 2021 o 17.00 v kinosále KD R. Jašíka. Po skončení prezentácie si predplatelia budú môcť vyzdvihnúť svoj výtlačok, ostatní záujemcovia si knihu budú môcť zakúpiť v cene 10€. **Upozorňujeme, že prezentácia sa uskutoční len v prípade priaznivej epidemiologickej situácie. Preto odporúčame sledovať spolkovú webstránku, kde budú zverejnené aktuálne informácie.**

DROBNÍČKY

Potešil nás úspech futbalistov FK Tatran Turzovka, ktorí sa po dlhých 21 rokoch opätovne predstavujú v IV. lige sever SsFZ. Prajeme im veľa zdaru a veríme v úspešnú reprezentáciu nášho mesta v kvalitnej regionálnej súťaži.

Korešpondenciu zasielajte na e-mail: spolok.spt@gmail.com